

Jeugdgezondheidszorg als advocaat voor alle kinderen

I. Staal

Published online: 8 april 2022

© Bohn Stafleu van Loghum is een imprint van Springer Media B.V., onderdeel van Springer Nature 2022

Vijf weken na de start van de oorlog in Oekraïne meldt de UNHCR, de vluchtelingenorganisatie van de VN, dat al meer dan 4 miljoen Oekraïners hun land zijn ontvlucht. Voor het uitbreken van de oorlog in Oekraïne waren wereldwijd reeds 82,4 miljoen mensen gedwongen op de vlucht, van wie 42% kinderen, hoewel zij slechts 30% van de wereldbevolking vormen (<https://www.unhcr.org/flagship-reports/globaltrends/>). Alleen van de getallen word je al stil...

We weten dat stabiliteit en veiligheid de basis vormen voor het gezond opgroeien van kinderen en dat voldoende steun voor ouders bij hun opvoedtaak van cruciaal belang is. Ouders moeten vaak vluchten zonder partner en zijn hun sociale netwerk in één klap kwijtgeraakt. Dit heeft niet alleen onmiddellijke gevolgen voor de kinderen, maar ook voor hun kansen om gezond oud te worden, en voor de volgende generatie.

Alle kinderen hebben recht op de best passende en meest effectieve zorg, ongeacht waar ze wonen of vandaan komen. Dat is gelukkig niet alleen mijn opinie maar een recht van het kind, opgetekend in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind, dat door bijna alle landen in de wereld werd ondertekend. Daarin is ook specifiek opgenomen dat vluchtelingenkinderen recht hebben op extra hulp en bescherming.

Dit betekent een flinke opgave voor landen die vluchtelingen opnemen. Juist de jeugdgezondheidszorg (JGZ) kan hierin veel betekenen. De *Handreiking Intake jeugdgezondheidszorg (JGZ) voor statushouderskinderen* uit 2017 en de onlangs daarbij gemaakte *oplegger* bieden goede ondersteuning bij de zorg voor de

huidige vluchtelingenstroom. Zoals ook beschreven door Brokx en Keij in hun artikel in het themanummer Gevlucht van het TJGZ in 2016 kan goede zorg niet zonder goede samenwerking. Samenwerking voor het in beeld krijgen van deze bijzondere groep kinderen, samenwerking voor het leveren van de best mogelijke zorg, maar ook samenwerking om gebruik te maken van ieders ervaring en expertise. Blijf erom vragen wanneer je als professional iets nodig hebt om die zorg goed te kunnen leveren, bijvoorbeeld wanneer je een tolk nodig hebt (www.zoschakeltueentolkin.nl).

Daar zou ik nog aan toe willen voegen: vergeet niet ook voor jezelf en elkaar te zorgen. Je kunt zorg voor een ander immers alleen volhouden wanneer je ook goed voor jezelf zorgt. Iets wat vanuit de JGZ vaak naar jonge ouders wordt benoemd. Collard en Vermeulen (2020) formuleerden tijdens de coronapandemie drie vragen voor verpleegkundigen die in extreme omstandigheden werken (venticare.nl/kennisbank/hoe-zorg-je-voor-elkaar-tijdens-de-coronacrisis-1). Onderzoek van De Vos en De Bot, gepubliceerd in *TvZ* in 2021, liet zien dat het toepassen van deze drie vragen een meerwaarde biedt in het omgaan met overbelasting. Heb je de volgende drie vragen al eens aan je collega gesteld? 1) Welke gebeurtenissen van vandaag zijn je bijgebleven? 2) Hoe voel je je (lichamelijk en mentaal)? 3) Heb je genoeg steun?

Ingrid Staal

I. Staal (✉)

GGD Zeeland, Goes, Nederland

Afdeling Maatschappelijke Gezondheidszorg, Erasmus MC, Rotterdam, Nederland

ingrid.staal@ggdzeeland.nl

